

„ЭДАЗИ“ ежен. орган восток. секции П. К. Р. К. П. и Сев.-Запада. Бюро П. К. Р. К. П. в Ленинграде, Фонтанка 27. Адрес телегр. 10-7. Телефон: 533-86, телеграф — 171-41.

Edasi

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	Pinnades 1 kuu 1 rubl.
viimasel „ 1 „ „	aasta — 11 rubl.
teistmisel „ 6 „ „	1 aal 1 kuu — 50 kop.
l. har. asut. 20 f. „	aasta — 5 rubl. 50 kop.

© Kirjast. ühise liikmete ja kollekt. tellide 15% odavam.

№ 43 (2243)

Ranpääwal, 21. weebuaril 1925

8. aastakäik

Foche ähwardab Kõlmi ise offupeerida.

Parisiist, 19. weebr. Maršal Foche teatas kategoorilises vormis Inglise saadikule Pariisis, et juhtumisel, kui Kõlmi piirkond ewakueeritakse inglaste poolt waremuni kui Saksamaa täidab liitlaste wahelise sõjalise kontrollkomisjoni nõudmised, Prantsuse wäed offupeerida ise Kõlmi piirkonna.

Ameerika laewastiku manööwrid

New-Yorgist, 19. weebr. President Coolidge kirjutas alla otsusele, tänawu kewadel korraldada suuri Ameerika laewastiku manööwreid Waiksel ookeanil. Merewäe jõud tungiwad Hawaii saartele kallale, mida kaitsma saawad maawäed.

Jälle kuulujutud.

Londonist, 19. weebr. Saadikute kojas antud küsimuse pääle wastates teatas Chamberlain, et kuulujutud, kui kawatseks Inglise walitus astuda Rumeenia walitusega läbirääkimistesse merejõufoha loomiseks Mustal merel, on ilma igasuguse aluseta.

Gbertist Barmathi laudu Wilhelmi juure.

Berliinist, 19. weebr. Hollandi ajakirjandus teatab, et Barmathi ja Saksamaa endise leisri wahel pääle Saksamaa rewolutsiooni olid kõige paremad ja tihedamad wahetorrad. Barmath pidas Wilhelmi alalist kirjawahetust ja isegi käis äkstord tema juures Dornes wõrsil. Barmath täitis Saksamaal terve rida Wilhelmi ülesandeid ja pääle selle määras temale suure summa raha tema wäärtasjade wastu.

Palga tõrgendus.

Stokholmist, 19. weebr. Sotsiaal-demokraatide walituse ettepanekul wõttis riigipäew wastu projekti, kus lijatasse Rootsi tuninga 800 tuhande kroonile weel 150 tuhat krooni kuu juure.

Elundusraha motiweeritakse tuninga elukalliduse tõusmisega.

Saksamaa kommunistliku partei tekkimise ja „Rote Fahne“ läbiotsimine.

Berliinist, 19. weebr. Gila tegi poliitilise läbiotsimise Saksamaa kommunistliku partei tekkimises ja „Rote Fahne“ toimetuses. Poliitilise otsuse järelajad paberil Saksamaa raudteede üle, mis tema teadete järele pidawat hoitama „Rote Fahne“ toimetuses. Ülal tähendatud paberil ei leitud. Poliitilise wõttis enesega kaasa palju teisi materjale.

Kommunistid wälja Bulgaaria parlamendist.

Wiinist, 19. weebr. Ühenduses jaadiku Milewi tapmisega tegi walitus otsuseks heita parlamendist wälja kõik kommunistid. Lähematel päewadel oodatasse jeaduse wäljaandmist, mis keelab ära ükski misjugu rewolutsioonilise kirjanduse wäljaandmise.

Werised kottupõrked Riias.

Rahkepüwa õhtul oli Riias Marta ja Tartu tänawal suurem kottupõrge tööliste spordiühingu ja rahwuslaste klubi liikete wahel, mis werises kateluseks ja tapmiseks kujunes. Kottupõrke ajal sai rewolwrikuuliga surma tööliste spordi ühingu liige Majuts, kuma paljud raskeid haawu said. Kolm tööliste spordi ühingu liiget pehketi peaagu surmakuks, kaks said raskeid haawu.

Püüawad franki wee pääl hoida.

Ameerika laen. Ühed wassud töörahwa laela. Saksamaa rööwimine testab edast. Liitlaste wahelised wõlad.

Parisiist, 19. weebr. Prantsuse rahanduse minister Clementelle astus parlamendis wälja teadaandega, kus toonitatakse, et kõige paremaks frangi kindlustamise abinõuks on wälislaen. Ta teatas, et selles asjas peetakse läbirääkimisi Ameerikaga, kes lubab laenu 100 miljoni dollari suuruses ja tema teostamisega tehakse kohe algust pääle eelarwe finantseerimisele.

Edasi tähendas Clementelle, et wõib olla tuleb otsida teisi fiskeetuleku allikaid, kas wassude tõstmise eht teisel näol, mida

toimetatakse selle otstarbega, et Prantsusmaa wõiks rahus elada ja töötada.

Ta ütles, et mitte üksi Prantsusmaa, waid ka kõik liitlased ja ka Ameerika wassud wõiwad selle järele, et Saksamaa rahuldaks kreditorisid rahulepingu järele.

Puudutades liitlaste wahelist wõlgade küsimust ütles Clementelle, et selle küsimuse otstarbekohane lähendamine saab leitud. Prantsusmaa ei ole kunagi ühtlased, et oma wõlgadest lahti ütleb.

Kuna tunnistab meid Ameerika.

Wiivitatud filmapilt.

Berliinist, 19. weebr. „Berliner Tageblatt“ Washingtoni sõnumiaatja seletab Ameerika ametliku seletuse puhul, et Ameerika ei ole oma poliitikat muutnud S. R. W. Liidu suhtes: „Kohalikes poliitilistes ringkondades seletatakse seda Coolidge pitaldast ettemalmistust nõukogude walituse tunnistamiseks kui wiivitatud filmapiltu“.

Wiibimata, kuid tingimisi.

New-Yorgist, 19. weebr. New-Yorgi lehed seletawad, et president on walimis nimetama komisjoni läbirääkimiseks Wenemaaga, mis wõib tuua wiibimata, kuid tingimisi tunnistamist.

Üks lobamise kogu.

New-Yorgist, 19. weebr. Presi-

bent Coolidge saadab riikidele kutse sõjajõudude wahendamise kongressile, niipea kui Prantsusmaa teatab oma walmisolekust konverentsi oja wõtta. Siin arwatakse, et Prantsusmaa oma nõusolekut awaldab, waatamata sellest, et tema esitajad Washingtoni konverentsil 1921 a. olid abilaewade arwu wahendamise wastu.

Ameerika lehed arwawad, et Saksamaad konverentsile ei kutjuta, esiteks seep, et Prantsusmaa tema wastu waenuline on ja teiseks, et temal ei ole laewastikut.

Mis S. R. W. Liidusse puutub, siis arwatakse, et „Wenemaad ei kutjuta, kui konverentsi päewaforda ei wõeta Kange-Ida probleem ja kui Ameerika-ühisriigid teda jeni ei ole tunnistanud“.

Inglise söekawajad algawad pääletungimist.

Londonist, 19. weebr. Wahetord kapitaa li töö wahel muutub ikka terawamaks. Arwatawasti algab wõitlus sõetööstuses.

Kosta sõnumiaatjale seletas mäetöölise föderatsiooni sekretäär Cook, et söekawajate nõudmiste programm on wäljatöötatud iga osakonna kohta eriti ja pannakse ette mäetöölise konverentsile, mis tulewal nädalal kofku kutsutakse. Terawamaks jooneks programmis on wanast lepingust lahtitulemine ja nõudmine, et tööpalk wastaks elukallidusele.

Töölise meeleolu kohta seletas Cook, et tema on jaanud 125 resolutsiooni kohalikkudest osakondadest, mis kiidawad häaks tema wäljaastumist föderatsiooni endise sekretääri Frank Hodgese wastu. Cook näeb ette, et kaewanduste omastus saawad nõudma tööpüwa piken-dust ja liisa juure, et masfid toetawad wõitlust.

Edasi teatas Cook, et wähenus pööras trade-unionide kongressi päänõukogu poole ettepanekuga moodustada tegewuse komitee „mäetöölised, raudteelased ja metallistidest, kelle hooleks jääb teisi ühijusi mobiliseerida“.

Majanduslik sõda Rumeenia ja Saksamaa wahel.

Berliinist, 19. weebr. Ametlikult awaldati teadaanne Rumeenia ja Saksamaa wahetordade suhtes, kus kutsutakse Saksamaa ärilisi ringkondi üles, olla äärmiselt ettewaatlik ärilistes läbikäimistes Rumeeniaga.

Berliinist, 19. weebr. Rumeenia rahanduse minister awaldas ülestutse, kus pannakse ette lõpetada igasugused läbikäimised Saksamaa äride ja ettemõtetega.

Berliinist, 19. weebr. Kõik Rumeenia walitus kardab, et Saksamaa-Rumeenia konflikti tagajärjel wõib Rumeenia rahandus turul tekkida paanika, mis ähwardaks katastroofiga.

Wiinist, 19. weebr. Rumeenia walitus otsustab nende päewade sees küsimuse, misjugu seid abinõusid peab ta tarvitusele wõtma Saksamaa suhtes.

Tööräha esitajad aetakse „seaduslikul“ teel riigikogust wälja.

Siljuti wõttis riigikogu „riigitorra kaitsejeaduse“ wastu, mille järele kodanulisele wõimalus on „puhastust“ ta riigikogus ette wõtta. Kõik ühise wäerinna esitajad, kes jeni weel jofide poole üle ei ole läinud, s. o. kes awalikult teatanud ei ole, et tema wabatahtlikult juudase kohustused oma pääle wõtab, peidetakse trellide taha. Riigikogus olewat siis wabanenud kolm kohta, mis järgmiselt ära jaotatakse: 1 koht jofidele, 1 koht põllumeestele ja 1 koht rahwuslik-wabameelsetele parteile.

Nõukogude kirjutusmasin.

Kõik kirjutusmasinad, mida S. R. W. Liidus ajutised ja ettemõtted tarbitawad, tulid jeni kalli hinna eest wäljamaalt, sest ei enne rewolutsiooni ega pääle seda ei jaadud nende walmistamist meil korraldada.

Nüüd on konstrktor L. K. Blof-Blof lõpetanud kirjutusmasina mudeli, mille kõik osad on walmistatud nõukogude tehastes ja nõukogude materjalist.

Meie pilt kujutab filmapiltu, kui jm. Blof-Blof oma kirjutusmasina ehitusest wälis-kaubanduse rahwafommisjariaadis aru annab.

Kaewandustöölised Ruhris wõitluste eel.

Berliinist, 19. weebr. Ruhri kaewandustöölise läbirääkimised ettemõtjatega on katkestatud. Läbirääkimised ei annud mingisuguseid tagajärgi. Komisjoni esimees, jofiaal-demokraat, ütles lahti esimehe kohustest. Normaalsest kiltsest wõib weel juhtuda, et wahel jagab tödminister.

Pole kõrwaldatud wõimalus, et märtsikuu algul pääleb lahti meeleheitlik wõitlus ettemõtjate ja mäetöölise wahel.

Saksamaa oma maakondi niipea kätte ei saa.

Londonist, 19. weebr. Saadikutekojas anti Chamberlainile küsimus, kas sa-nasel juhtumisel, kui Saksamaa täidab nõudmised sõjariistade mahapanemise suhtes, Kõlmi hakatakse kiire korras ewakueerima.

Wastates, põhjendas Chamberlain liitlaste poolt 25. jaanuaril Saksamaale jaadetud märgufirja pääle, liisades juure, et ewakueerimise küsimus otsustatakse ära kõigi liitlaste walitustega ühiselt.

Kohtu otsus Hamburgi kommunistidele.

Berliinist, 19. weebr. Hamburgi ülestõusmise asjus on finitud järgmine kohtu otsus: Urbans 10 aastaks kindlusewangi riigi äraandmise ja riigi kufutamise pärast, sinna juure arwates üks aasta eeluurimise aega. Frede 6 aastaks kindlusewangi, Köppen — 5, Lewi — 1, Jensen — 4 ja Schaible — 2½ aastaks, kõik riigi kufutamise pärast. Kohtu otsuses räägitakse wõimalusest, et kompartei ja kominterni täidejaatamiskomitee on kufutamise ettemalmistamise asjasse segatud.

Konwentsioon Jaapaniga.

Liidu rahwafommisjaride nõukogu kiitis häaks konwentsiooni põhimõtteliselte wahetordade üle S. R. Wabariidide Liidu ja Jaapani wahel, mis tehti Liidu saadiku jm. Karahani ja Jaapani saadiku Jofchijawa wahel Hiinas. Konwentsioon antakse rahwafommisjaride nõukogude poolt S. R. W. Liidu tekkimisele finitami-jeks.

Kas on karta tööstuse kottutõmbamist.

Tööstuse laienemine sündis jaanuarikuu lõpul endiselt, kuid samal ajal tõmbas kauba ringjooks ennast vähe kottu. Samuti tõusid samal ajal pankade hoiusummad, mis omalt poolt veel tord alla kriipsutab kaubaringjooksu vähenemist ja wabakapitaali suurenemist.

Majanduseladlased arvavad, et kaubaringjooksu vähenemine praegu kahel põhjusel on tekkinud.

Ühelt poolt on meil tegemist kaubandusliku nõudmise vähenemisega. Vähenenud tööstus tarvitab täiendavalt ringjooksu kapitaalile. Et täiendava krediidiga saamine praegu võimata, peab tööstus temale tarvisminemat kapitaal ringjooksust välja pumpama. Selleks järele ka kõige pealt oma ostmise kredite, lähendab krediidid tähtaega kooperatsioonil. Selle tõttu ei saa wabakapitalejad, nende hulgas ka kooperatsioon enam niipalju kaupa võtta, sest maksutingimused kauba eest on raskendatud.

Teiselt poolt tuleb tähelepanu juhtida nõudmise vähenemise peale tarvitajate poolt. Taluilmade seisuford on talupoegade hulgas teatava ärevuse loonud. Selle ärevuse põhjuseks on, et talupojad wilja hoidma hakkawad ja seda turule ei lae. Samal põhjusel tõusewad ka wiljahinnad. Wiljahinnastamine (kottuostmine) oli jaanuaris vähem kui plaani järele arwati. Üldse takistab lumeteede puudus wilja ja metsmaterjalide walmistamist. Niiviisi ei saadud talupoegade ostmuvõimalust täieliselt realiseerida.

Põhjust, mis kaubaringjooksu vähenemist jaanuaris tekitab, võivad ka järgnevatel kuudel jeda teha. Et ole sugugi võimatu edaspidised kottutõmbamised tööstuse saaduste realiseerimisel. Kuid sellest peale vaatamata ei wõi siit järeldust teha, nagu oleks tööstuse edaspidine laienemine nüüd võimata.

Kõige pealt tuleb tähele panna, et ka praegu wõtab saaduste realiseerimise rohkust saaduste walmistamise rohkusele ja lähimüügi üldine summa ei jää walmistuse üldisest summast maha. Sellest näeme, et vaatamata kaubandusliku ringjooksu vähenemise peale, on see ikkagi nii suur, et täieliselt neelab kõik walmistuse saadused.

Seepärast ei wõi tööstuse kottutõmbamisest juttugi olla, waid ümberpöördukt — päewakorras seisab ikkagi tööstuse laienemise küsimus, kuivõrd ta kindlustatud on maksujõulise nõudmisega.

Siit võime ka juba järelduse teha, et tööstuse laienemist praegusel filmapiilgul ei wõi juttugi olla, waid

Uuem, parem maapidamise wiis.

Talupojad, kes wabanefid 1917 aastal maa eromandusest, purustades mõisnikkude maapidamise, ruttawad nüüd maapidamist korraldama uuel, paremal wiisil.

Praegusel hooajal, 1925 aastal, kawatsetakse Põhja-Lääne oblastis läbi wiia maa korraldus talupoegade maade peal 589.500 tiinu juurust.

Maakorralduse arwud näitawad, et iga aasta korraldatakse maad ümber ainult 1/10 osa fogu talupoegade maast (9.304.523 tiinu).

Päpõhjuseks, mis takistab maakorraldust laiemas ulatuses läbi wiia, on maakorraldajate puudus. Maaorganid wõtawad otustawaid abinõusid tarvitajale selle puuduse kõrvaldamiseks: organiseeriti ja töötaswad erilised oblasti maaorganisatsioonid, kus on ette nähtud ka töö tehnikat lihtsustada.

Maakorraldust rutemini läbi wiia, tähendab vähendada võimalust kulafute tekkimiseks, kes kaswawad just mitte ühesugusest maaajutamisest.

Kehwikule ja nõrgajõulisele kehtalupojale, s. o. 70% talupoegadele oblastis, on wõimata külast lahtuda ja ühikultuusse (huutorisse) asuda; et ühikultuusse asuda, on tarwis suuremat waralist jõudu.

Päalegi on see takistus kooperatsioonile. Oblasti maaorganide fogu tähelepanu tulewal aastal on toondatud ümberajumise peale külaste kogukondliku maaajutamise kuu ja mitmepõlvipidamisega.

Maakorraldus ei eralda ühikultuusse Põhja-Lääne oblasti talupoegade enamuse huvides.

Teiselt küljest, et külas vähendada klasside erinemist, katjutakse tulewal aastal maakorralduse juures aluseks võtta jarnane

jeda wõib teha ainult siis, kui nõudmine suureneb, s. o. mitte enne sügiset.

Teiselt poolt tuleb ära märkida, et praegusel filmapiilgul ei wõi tööstus töötada mitte ainult turundumise piirides, waid ta peab ka teatuid tagawarapid walmistama.

Praegusel filmapiilgul ei ole ei tööstuse organid ega ka kaubanduslikud, samuti ka kooperatsioonil tarwilisi tagawarapid. Kaubandumise iga vähem kui suurenemine wõib tekitada kohe kaubandusliku ühes sellele järgnevat mittejoovitawate tagajärgedega. Seepärast on kaubataagawara kogumine sügiseks wilja realiseerimise ajaks paratamata. See tähendab omakorda, et nii praegune seisuford turul kui ka seisuforra halvenemine ei too enesega kaasa tööstuse kottutõmbamist, mis tõoliste ringfondades wiimafel ajal õige põnewaks oli. Praegu tööstuse kottutõmbamist karta ei ole.

maajaotus, et see kindlustaks talupoja maapidamise minimaalset maatarwitamise normi.

Seni tarwitajal olew maa jagamine hingede järele tõi jeda, et perekonnad, kellel wähe liikmeid, sai nii wähe maad, et see võimalust ei annud kuidagi wähegi tululiku majapidamist siia seada.

Wähehingelised majapidamised on harilikult kehwikud ehk wäikejõulised kehtalupojad.

Selle wäsu on jõukatel majapidamistel harilikult juur perekonnaliigete arw. Sellepärast wõitfid nemad alati maakorralduse juures.

Uus korraldus piirab maaajamist mõlemalt poolt: wähem maad, kui talupoja maapidamise minimaalset maatarwitust waja, ei anta, kui wäike ei oleks ka hingede arw majapidamises (kui selles on 2, 3, 4 hinge, saawad nemad ikka maad 5 hinge peale), selle wäsu, kui hingede arw majapidamises on üle 10, ei saa nemad siis maad rohkem kui kümnele hingele.

Nii saab maakorraldus oblastis kindla sihi küla enamuse — kehwikute ja kehtalupoegade huvides.

Et aidata kehwikut ja nõrgajõulisi talupoega, antakse 1925 aastal korralduseks laenu, mille üldine summa oblasti peale tuleb kuni 150.000 rubla.

Põllumajanduse ülesehitus.

Pikad purustused ja nälja aastad löid rasked haawu põllumajandusele. Oli tarwilik laenukuluks laenu, et siin aidata. Oli tarwilik kutsutada nälga põllutõrriidatada ja inventaari järele, millede puudus takistas juuresti talupoegade majapidamise edenemist.

Suure raskuse ja jõupingutusega läks nõufoguõimul londa eraldada selleks otstarbeks 20 miljoni rubla. Kuni 1923/24 aasta lõpuks andis põllumajanduse pank meie oblastile selleks otstarbeks wälja umbes kaks miljoni rubla. Organiseeriti 110 laenuühikut. Suurem osa laenust läks läbi nende ühiuste, riigi ajutuste, kooperatiivide ja kommunaal-majapidamiste.

Selle abi edaspidiseks juurenemiseks organiseeriti kehtalupoegade pank 100 miljoni rubla kapitaliga ja selle tõttu suurendas põllumajanduse pank laenuandmist kuni 7.200.000 rublani. Kõik laenu kasutatakse ära kehwikute ja kehtalupoegade kooperatiividele tööle tõmbamiseks. Kuid põllumajanduslik laenuandmine ei ole veel jõudnud oma loomuliku teele. Ainult siis, kui suurenewad alglaenuühuste raha-

lised abinõud, kui nende enesete kapitali tõus jeb kolm-neli korda suuremaks riigi summa, wõib ütelda, et põllumajanduse laenuasjandus on küllaldaselt arenenud.

Üks majandus antakse wälja riigiorganide ja kooperatiivide poolt üle kahe miljoni rubla wäärtuses. Põllutõrriidat antakse laenuks kuni kahe kolme aasta peale. Sellepärast peab küla kooperatsioon oma peale wõtma talupoegade warustamist põllutöö masinatega ja korraldama tarwitajale andmise punkte. Siis wabaneb kehwa talupoeg kulaku mõju alt.

Ilmade seisuford ja põllumajanduslik hoogtöö.

Põllumajanduse tähtsus fogu meie rahwamajanduses õigustab tõeselt jeda pinewat tähelepanu fogu seisukorra poolt, mis on pööratud tulewase lõituse peale. Meie majanduse tingimustes ei ole see pinewus sugugi haruldane juhtumine. Süsi ümberpöördukt, need on meie kroonilistelt omadest selle tõttu, et meie walmistawad raioonid asuwad maakondades, kus niiskuse puudus jagedasest nähtuseks on.

Ilmastiku arenemise tingimusi 1924—25 põllumajandusliku aastal ei wõi jeni sugugi joodatuse nimetada. Selle põhjuste peitumad jeni peaaegu fogu Euroopa Wememaal märgatavas lumeta talwees. Sellele tuleb juure lisada veel wiimast juurt jula jaanuar-veebruari, mis ifegi jöed awas.

Kende jeni olemata tingimuste tõttu tekkis paljudes kohtades Liidu Euroopa osas kartus, kas temperatuura järskude muudatuste tõttu taluilmadest üldse asja saab. Kuivõrd londa on läinud kõiki neid nähtusi ühikutes raioonides wälja selgitada, ei ole jeni ilmastiku seisuford juuri kahjustid taluilmadele veel toonud.

Ülal tähendatime juba niiskuse erilist tähtsust meie walmistawate raioonide põllumajandusele. Kuid kuivale sügisele järgnes pea samajugune talw, mille tõttu niiskuse wähefust teatawates raioonides alla harilise aasta keskmist normi on. Selles peitubki tänuwuse põllumajandusliku hoogtöö hädasõit. Lõputud jaanuari jula lõpemeise ja lumefaju peale weebruari algul, ei ole täide läinud. See jüwendab jeda hädasõitu, millest meie praegu kõnleme. See hädasõit wõib kaduda ainult siis, kui praeguse kewadise ilma asemele tuleb hariline talwe ilm ühes juure lumefajuga, võimaliselt hiljem kewade ja selle joodne arenemine.

Lähemad poolteist—2 nädalat võimaldawad juba enam kindlaid arwamisi awaldada tulewase lõituse wäljaaadete kohta.

M. Teitel.

Ülesanded, mis seisawad walla täidejaatwate komiteede ja külanõukogude ees.

Siimine ülesanne, mis seisab walla täidejaatwate komiteede ja külanõukogude ees, on see, et õppida tundma kõige tähelepanekulikul wiisil uut määrust. Wastasel korral, kui ei tunne jeda määrust, on wõimata juhtida walla täidejaatwate komiteedid ja külanõukogud. Pääle selle, kui küsimus endile selgete tehtud, tuleb jeda selgitada hoogtööga laialiste talupoegade hulkade keskel. Tarwis läbiwiia terve rida koosolekuid, kus elanikud aru saaks neist uuest ülesannetest, mis praegu walla- ja külaelanikkude ees seisawad. Edasi, selleks, et wald wõiks walmis saada oma ees seiswate ülesannetega, tuleb jalamaid ajada walla eelarwe kottuajadmisega. Wähemad külanõukogud peawad kottu seadma oma wäljaminekute eelarwed, enam suuremad külanõukogud, endi eelarwete kottuajadmisel, seowad neid walla täidejaatwate komiteega.

Teine küsimus, mis seisab walla täidejaatwate komiteede ees ühenduses eelarwe kottuajadmisega, on—wälja selgitada wallale tähtsate waranduste üleandmist kreisi komiteest. Selleks aga, et wälja selgitada millised warandused on walla ja millised kreisi tähtsusega, tuleb minu arandemise järele luua igas wallas eriline komisjon. Need komisjonid määrastid kindlaks, millised warandused on wallas, kui palju neid on, milles nad seisawad, nende arw, juurus ja hind. Sel järeleuurimisel ning

täpsete andmete saamisel, on määratn tähtsus neis waelustes, mis tihti tekiwad walla ja kreisi wahel.

Järgmine ülesanne, mis seisab walla täidejaatwate komitee ja suuremate külanõukogude ees, seisab selles, et õiglaselt ja kasulikul ära kajutada kõike jeda warandust, mis praegusel korral waldades on ja ka jeda warandust, mis nad saawad uue määruse järele kreisi täidejaatwate komiteedest. Tõoliste ja talupoegade inspektiooni järeleuurimisel selgus, et jeni walla täidejaatwate komiteed ei annud tähtsust nende hoiu all olevatele warandustele ja kajutafid tihti neid mitteõiglaselt. Pääle järeleuurimist on oluford paranenud ja neis waldades, kus puudused eile tulid, on siisetulekud nende waranduste pealt tõusnud 2—3 korda.

Üks tähtsamatest majanduslikkudest ülesannetest, mis praegu walla täidejaatwate komiteede ees seisawad, on kodukäsitöö ettewõtte arendamine.

Kuivõrd walla täidejaatwate komiteele uue määruse järele on wõimaldatud suure eesõigused (pidada ise omal warandust, organiseerida tööstuslikke ja kaubanduslikke ettevõtteid), niivõrd wõib ta toetada laenu mõttes, kui wahemees, kodukäsitöö ettevõtte arendamist jäl, kus jee raskendatud. See on igatahes üks tähtsam küsimus sellel alal.

Suure tähtsusega on ka kohalike organisatsioonide ees kooperatsiooni küsimused, jeni uues olufordis on ettenähtud, et walla täidejaatwate komiteed peawad selle küsimuse peale juurt rõhku panema. Kooperatiivne töö areneb külas erakorraliselt pifaldajelt. Walla täidejaatwate komiteede ees seisab tõine ülesanne — tõmmata rahwast kooperatsiooni.

Kuifama tuleb mitte wähe tähelepanu pöörata selle peale, et õiglaselt peale panna põllumajanduslikku maksu, õiglaselt wabastada wähejõufulmaid talupoegi maksudest, ehk wähemalt kergendada maksusid.

Edasi, wõitlus italdusega. Meie teame, et meie teatud geograafiliste tingimuste tõttu, kus italdused paratamatud, seisawad walla täidejaatwate komiteede ja külanõukogude ees ülesanded, anda toetust elanikkudele õiglase maakorraldamise ja melioratiivtööde jaoks. Mitte wähe tõstid tähelepanu tuleb pöörata ülesandele, ette walmistada külvihooõitööks.

Tänuwuse talwe mitternormaalne käit kurtub eile rahutust eelolewa külwi suhtes. Seepärast tuleb jee küsimus arutamise alla wõtta mitemist küljest.

Edasi tuleb walla täidejaatwate komiteedel tegemist teha loomaarsti, sugutamis, müügi, terapuhastamise ja arstipunktidega. Kuifama käiwad tema alla fooli, lugemistubade organiseerimine, wälisfooli hariduse siisejeadmine, põllumajanduse, metfajanduse, loomafaswanuse kurtuste organiseerimine ja üldiselt walla poliitilise elu tõstmine. Muidugi, uute ülesannete juu-

res, mis walla peale pandud, seisab tema ees juur ülesanne tõmmata rahwast nõufogude ehitustööle. Küla haritlaste töö juure tõmbamine, naiste, julasite, teenijate tüdrukute ja koonnoorjoolaste ligi tõmbamine — kõik lajub walla täidejaatwate komiteede ja külanõukogude peal. Wiimased peawad wõtma kõik abinõud selleks tarwitajale, et wäljatirida külast tema majanduslikud ja kultuurilised jõud, et nad aitafid jeda majanduslikku ja kultuurilist elu wasawale kõrgusele. Igatahes ühes tähtsamaks küsimuseks, mis walla ees seisab, on läbi wiia teatud wäärilikkusega walla täidejaatwate komiteede ja külanõukogude walmist. Hoolikas walmistele ettewalmistamine, hoolikas kandidatuuride arutamine, kõik jee nõuab mitte wähe tööd. Kui meie jeda tööd õiglaselt läbi wiime ja walitud iftud on jelle töö läbiwiimiseks sama wäärilised, siis on kõik eeltööd tatunud sajawõrra.

Elanikkude lähendamiseks nõufogude ülesehitamisele, on tähtis organiseerida walla täidejaatwates komiteedes mitmesuguseid sektioone, s. t. wäljaeraldada teatud rühm kodanikke, kes huiwatatud on ühe ehk teise külamajanduse ja kultuurilise ehituse erilise küsimusega. Kui leidub rühm inimesi, kes tööstusest huiwatatud, tuleb neid sinna rühma koondada, kus nad wõitfid ühijelt arutada neid küsimusi, mis ühenduses tööstuse organiseerimisega. Edasi, selle wäljafelgitamine, milliseid ettevõtteid wõiks afutada teatud maalal, kas ta on ka wallale kasulik siisetulek mõttes, kas tema saadused leiawad ostmist turul. Wõib

Nõukogude maalt.

Tollimaksuta kaupade sissevedu läbi Archangelski.

S. N. W. Liidu Rahvamajanduse kõrgema nõukogu presiidiumi poolt on tollimaksuta kaupade sissevedu 1925 aastal väljamaalt läbi Archangelski sadama, mis lähewad kohalise tööstuse warustamiseks.

Enghobuste ostmise Soome maalt

Põllumajanduse ühijuse poolt on tehtud leping meie kaubaeftaja läbi Soome maalt 100 Soome suguhobuse ostmiseks, 25.000 rubla eest. Hobused ostetakse 4-kuulise krediidiga.

Haridustöö rahvuswähemuste keskel.

Rahvuswähemuste nõukogu rahwahariduse komisariaadi juures teeb praegusel korral energiliselt tööd rahvuswähemuste Ukrainas asuwate koolide ja kultuur-haridusliitude asutustega. Rahvuswähemuste haridusasutuste wõrgus on Ukrainas jottiaalse kaswatusel andmiseks üle 1.500 õpetuse juttuse, õpilaste arw kuni 112 tuhat inimest. Ametiühij. haridusliite — 56 õppeasutust 5.000 õpilasega ja poliit-haridusliku osakonna andmetel ligi 600 kultuur-haridusliku asutust. Käesolewal aastal on rahvuswähemuste nõukogu juure organiseeritud Tšehhi büroo, kes teeb tööd tšehhide keskel, kes asuwad pääasjalikult Wolonia kubermangus.

Uurali tööstuse wiljakuse kasv.

Uurali tööstuse wiljakus on käesolewa aasta esimesel weerandil mõrrelde mine-maasta esimese weerandiga metalli tööstuse alal kaswanud 68 prot. Mäe tööstuse (ilma tulla ja platinata) 51 prot., kiviõli tööstuses 15 prot., tekstiil ja keemia tööstuses 43 prot. Töowiljakus on niijama kaswanud. Dige tuntawalt kaswas metallurgia tööstuses (85 prot.). Töölise arw wähenes 120 tuhandest töölise kuni 103 tuhande tööliseni.

Walmisjaaduste müük on täiesti hästi korraldatud, mis on seletatav tuntawa hinna alanemisejega. Hästi fordalainud müük andis metallurgia tööstusele litwibeerida oma töölise wõlad.

Enur tellimine Jda-Hiina raudteest.

16. veebruaril sai Petrowski nimeline tehase suurema tellimise Jda-Hiina raudteest 700.000 rubla päale. Tellimise jaamise juures kontureerisid mitu wäljamaa äri, kuid waatamata seepäale sai tellimise „Sugofal“, kes andis selle Petrowski nimelisele tehasele.

Rahvamajandus.

Wiljalalmistuse põllumajanduse kooperatiivide poolt.

Põllumajanduse ühijuse andmetel on webruarikuul esimese kümne päewa jookkul põllumajanduse kooperatiivide poolt ostetud 359.000 puuda igafuguseid wiljakultuure. Hoogtöö algusest on põllumajanduse kooperatiivide poolt ostetud üldse 17.371.000 puuda igafuguseid wiljakultuure, nendest on niiju — 6.445.000 puuda, ruffist — 4.426.000 puuda ja faeru 2.281.000 puuda.

Linna- ja kanepiide walmistuse.

Linawalituse keiskoha operatsioonid linna- ja linaseemete kogumisel kestawad edasi. 10. webruariks oli linaleiskoha poolt koondatud linafüsiid — 1.110.000 puuda, kanepit — 84.000 puuda ja linaseemet — 1.351.000 puuda, neist külwi-seemet 300.000 puuda. Wene tööstusele on antud linna üldse 265.000 puuda, wäljamaale on weetud ligi 500.000 puuda. Kanepit on wäljamaale weetud 38.000 puuda ning antud Wene tööstusele 27.500 puuda. Linaseemet on wälja weetud ligi 750.000 puuda, ära müüdud on sijemistel turgudel ligi 200.000 puuda.

Maaühijuste wõrgu kaswamine.

Põllumajanduse ühijuse andmete järele on wiimisel aastal märgata tuntawalt liht kollektiiv-majapidamise ühijuste kaswu.

Praegusel ajal teewad üldse kollektiiv-majapidamised ja ühijused wälja 30%. Esimese jaanuari andmetel wõstawad kommuunad oma alla riigimaast 56,9% ja 43% talupoegade maad, ortellid — riigimaast 45% ja osamaad 55%, ühijused — 37,8% riigimaast ja 62,2% osamaad. Kollektiiv-põllumajanduse ühijused on farmloomadega wähem warustatud kui ühikud talupoegade majapidamised. Sga 100 hinge kohta tuleb kollektiivsetes majapidamistes keskmielt 15,5 farmlooma, kuna ühikutes majapidamistes iga 100 hinge kohta tuleb 23,2 farmlooma. Hobuseid tuleb ühe kollektiivse majapidamise päle 8,5. Kommuunad on kõige rohkem warustatud põllumajanduse inventaariga. Sga 10 kommuuna päle tuleb üks traktor ja üks aurujõumasin.

Leningradi tuletifud wäljamaa turgudel.

Tööstuse büroo presiidiumi tööstis oblasti majanduse nõupidamise es kufimuse üles, anda Leningradi trustiile rida fer-gendusi tuletifude wäljawedamiseks wäljamaale. Leningradi tuletifu trusti esine-mine wäljamaa turul, pääsjalikult Londo-nis, näitab, et meie tuletifud ei jää taha Rootsi tuletifudest.

käsitada ka kufimusi, näituseks: kas koha-liffude elanikkude tarbed ei nõua seebiwabriku awamist, selle asemel, et sõita seepi osima jätandete werstade toha, kuna koha-pääl on selle walmistuseks soodjad tingimised.

Kaubanduslikus sektiioonis wõiks käsitada ja põhjalikult ettewalmistada järgmisi kufimusi: milliseid kaube on olemas külas, milliste järele on puudus, palju on tar-mis abinõusid selleks, et awada üht kui teist kauplust, kust ja kuidas saada üht kui teist kaupa, palju lähed maksma kauba kohaletoometamine, palju isikuid peab and-ma kooperatiivide teenistusele, palju maks-ma lähed, milliseid förwaliisi kulufid ta päle panna jne.

Soomakaswatusel paremini sisseseadmise kufimus tuleks arutuse alla wõtta põllu-majanduse arendamise sektiioonis. Mis tõugu lehma tuleks wälja kirjutada, kust neid saab, mis hinna eest, palju piima annab, ehk wõib olla on esialgselt ka-julikult osta hääd jugulooma, siis, millist mahu wõib määrata tema tarwitamise eest, ehk kui siin tegemist ritta küllaga, siis wõib olla on ka-julikult teda täiesti mahu ka-jutada — kõike seda arutab põllumajanduse arendamise ja loomakaswatusel sektiioon.

Küla kultuurilise arenemise kufimused, kooliwõrgu laienemine, uute koolimajade ehitamine, wäliskooli hariduse sissesead-mine, lugemistubade organiseerimine, aja-lehte, raamatute, ajatirjade kättetoimetamise korraldamine, asjaaramastajate ringide, laulu, muusika, näite j. t. sisseseadmise, kõike seda peab arutama kultuurharidus-lik sektiioon.

Teede ehituse kufimused: remondi, uute fildade ehitamine, uute maanteed aluse panemine, selleks tarwis minewa metjama-terialide kättetoimetamine, palju seda tarwis ja palju ta maksab — kõike seda arutab eriline sektiioon. Riimoodi wõime näha, et eelpool etteoodud sektiioonidel on mää-ratu tähtsus nõukogude ülesehitustöös, tarwitawad mitte wähe jõudu ja aega.

Ruidugi, kuiwõrd seijawad walla ja küla ees uued ülesanded ja kuiwõrd nõu-kogude walitus enamal ehk wähemal ku-jul määrab ära need ülesanded, niuwõrd nõuab ta talurahwale otustawalt lähene-mise ümbermuutmist. Seepärast tuleb walla wõttawale töölisel ära unustada need wõtted, mis omandatud koduõja ajal. Elanikkude tarbete piinlik tähelepa-nemine, ütskõit, millises wõrmis ta esile ei tuleks, kas põllumajanduse mahu alan-damises wõi jottiaalse abiandmises ehk nendes kufimustes kergendust andmises — kõigi nende kufimuste terawalt tähelepa-nemine ja põhjuste lahendamine, mis esile toowad rahwa hulgas rahulolematuse, lajub wallatöölise pääl. Ja mitte ütsi walla täidejaatwates komiteedes töötawate sektiimeeste pääl, waid ka teiste maa tal-tuurtöölise pääl, kes töötawad walla kul-tuurlistes ja majanduslikudes sektiioonides.

Niult tähelepanelik, läbi mõeldud, sekti-mehelel wõhford wõib ligendada rahwast oma nõukogu ümber, wõib kaasa aidata tema tõmbamisele nõukogude ehitusele. Gernafel kufimust ülesseades, on walla täidejaatwate komiteedel kergem läbi wiia uusi ülesanded, uut määrusi tema teosta-misel. A. K.

Cestlased S. N. W. Liidus.

Cesti asunikkude sammud hariduse alal.

Kooli kindlustamine olgu igaühe asuniku pühim ülesanne.

„Moored tegelased“.

(Toropetji koolilaste küllajõit).

Kogemata sai Leena reedel kuulda, et õp. K. laupäeval külla jõidab. Mõne mi-nuti pärast lastetari K. ümber, kes tea-tasid, et neil iseseiswalt mitu näitemängu, laule ja muud ettekandeid on walmistatud külla rahwa jaoks ja nõudsid, et neid kaasa wõtaks küllasse.

— „Ega ma teid, terwet karja seljas jõua 20 wersta taha kanda ja igaks ette-kandeks peab S. D. luba olema“, punnib K. wastu.

— „Sinna lähme jala ja luba muret-jeme ise“, wastasid kõik kooris.

— „Aga kui keegi küllma wõi wäsimu-jega wirijema hakkab?“

— „Siis kanname teda ühijelt edasi“, wastati kindlast.

Tunni aja pärast toodi laste komitee kaastirjaga järgmine pidutawa: 1) Rõne: Side küla ja linnalaste wahel — K. 2) Dixi 2 w. näidend „Milles jõud seijab“, 3) Jutlugemised: Sirp ja haamer — M. A. ja J., 4) Cesti rahwa ja pioneeride laulud, 5) Ühiskondlikud ja liikumad män-gud — läbiwaatamiseks.

„Tehtud töö on küll kena, aga küll wane-mad teil kodus selle tuhina wälja peleta-wad“ mõttes K., kui lapjed küllal kogu ruttasid.

Õhtul tuli M. ema K. — le kaebama, et kuidas tema 11 a. tütar niijuguse teega nii kaugele jala jõuab külla, aga ta koju ei jää, nutab aga...

Teisel hommikul koguvad ühed saladus-liku naeratusel, aga teised murenägu-dega kooli: „Niult tegelased wõiwad kaasa tulla“ olla K. ütelnud.

Tundide wahel ajal tehatse „wiimast proo-wi“ ja saatfond käib kolme tegelase wa-nematega läbirääkimas, keda kategooriliselt „ei lubatud kolama minna“, kust wõidu-rõõmsalt tagasi tuldi.

Siis jõidawad Peeter ja August laia reega, mis kõiega warustatud, kooli juure, et nõrgemaid päle wõtta ja päälmisi nõõriga finni tõmmata. „Tugewamad“ astuwad K. — ga jala järele. Linna jer-mal ostuwad Leena ja Liisa koju jooma. Mõne minutiga on wana hall aiste wa-hele ratendatud, kuhu „tugewamad“ ja K. ka päle wõetakse — üldse 12 inimest.

Niult algab alles jõit, mis jõit on: al-lamäge hüpati fontfale, aga ülesmäge lü-kati koormat takka. Kõik tee testis enne-kulmata „lauluproow“ joolo ja kooriga.

Kohale jõudes minid koge kohalise õpe-tajaga ruumide ja muu asjus läbirääkima ja korraldusi tegema, kuna K. küllarahwaga lugemistoas juttu wõtab.

Tunni poolteise pärast tullakse teatega tagasi, et „luba pääl pole kirjutud, et pidu koolimajas peetakse“, pole walla ko-

mittee ja miilitja luba, ilm juba pime näi-telawa seadmiseks jne. — õpetaja ei luba. Tehti ettepanek „pidu“ lugemistoas ära pidada, kuid, et mõned wäljast olid ja küllarahwas hommikul rohkemal arwul lu-bas kogu tulla, jäeti pidu pidamine järg-miseks hommikuks.

Järgmisel hommikul kogusid „tegelased“ ja piduõderad Manja wanemate ruumi-kasse tuppa. Ahju ääre pandi wana uks, kaeti tetiga kenasti üle etteütlejale, wõodi jäi oma kohale. Üks üks läks teie tuppa ja teine õue. Gesriiet polnud waja. Kii oli toa nurg „1. waatusel küla täna“ ja pool tuba 2. waat. „kõrtsimehe tuba“. Tagawarawägi ootas näitlejaid kujukas-tega õues.

Kõik ettekanded läksid hästi. Tahma ja jõhwihamarja grimmi oli rahuloldaw, mäng loomulik ja elaw. Niult see piisut segas, et hiljaksjääjad õuest „kõrtsimehe tuppa“ jattusid ja mõned tuttawad etteütlejat kät-pidi teretama tükifid, kuid warsti asja tõsidust märkasid. Teijeks jäi mängude oja kawaist wälja, seft rutati, et õhtuks warem koju jõuda.

Tagasiõidu tee polnud wähem lõbus, mida jula lumi weel ülendab. Järgmisel päewal olid „tegelased“ nägemata ära kadunud, ainult mõni järaw film ja julge naeratus wälkus siit eht säält. Koduhoid-jad aga liginefid jeda agaramalt K. — le meeldetuletusega:

„Niult on ford meie käes!“ — „Järg-mine ford läheme meie ja teatame enne ette“.

K o s t a.

Homme

on päew, kus ja näidata wõid, kuidas ja oma kodaniku kohus-tustest aru saad.

Tuled pidule,

mida korraldatakse selleks, et „Edasi“ kaudu tõwendada siset-maa ja linna wahel.

Andke kooliõpetaja!

Nurmekunde Konotowa külla (Tweri ku-berm.) kool töötas 3½ aastat. Külamehed ei olnud küllalt ühel nõul ja ei juutnud kooliõpetaja palga korraldust ära maksta. Seepärast lahkus kooliõpetaja Pull oma ametilt.

Külas on umbes 40 koolialist last, kes koolis peaks käima, kuna kool seijab juba teist aastat. Lelud külas on noorte pio-neeride rühm — esimene Cesti pioneeride rühm Wenemaal. Külas on noorte ühingu ring, millel ei ole juhtiwaid sektiimehi. Külas puudub igafugune kultuuriline jõud. Külamehed tunnawad puudust isikust, kes oleks eeftwõtjaks ühiskondlikus töös.

Külamehed on kindlas lootuses, et was-tawad organisatsioonid täidawad nende jõowi, jaates tubli kooliõpetaja.

E. W i i b u s.

Pühamees harmooniumi oman-damas.

(Welikije-Zutist, Pihwa kub.).

Enne jõda oli siinse haridussekti poolt ülewalpeetud Cesti koolil ka oma harmoo-nium (fisharmoonium). Kui jõja ajal

Cesti kooli suluti, siis anti harmoonium kirikurawalituse kätte hoiule.

Niult, juba paar kuud tagasi, hakkas Cesti koolinõukogu rahwa rahaga ostetud harmooniumi tagasi nõudma. Niult kiriku nõukogu esimees on ta kriiflikult omaks tunnistanud ja ei taha wälja anda.

Seltimehed Kangrupool ja Solberg, pressige pühamehele kõwemini päle.

Ka üks kirjajaatja.

Lapsed koolist ära.

Läinud aastal sügisel ajutati Welikije-Zutisse esimese astme Cesti kooli. Lin-natöölised ja Cesti klubi liikmed, kes hoo-litsefid palju kooli asutamise eest, muret-sefid koolile inventaari, toetasid rahaliselt jne., lootfid, et kool leiaa sooja poolehoidu ka Cesti ajunikkude poolt maal.

Niult aga, webruaris, wõtsid Belaja-Lipa eestlased omad lapsed koolist ära, nähtawasti seepärast, et kooli juure ka-watjetatse organiseerida noorte pioneeride rühm.

See belaja-lipalaste samm on mõttetu, seft näib, et nad tahawad oma lapsi mee-lega pimedaks jätta.

Koolinõukogu ja iga arusaaja seltsimehe ülesanne on lastevanematele selgeks teha, et lastele hariduse andmine on tarvilik.

M u t t.

Mahajäänud nurg.

(Rebejerwa wald, Sõsran fr., Ulanowski kub.).

Siin wallas on wäike Eesti asundus, mis tekkis 1919 a.

Kooli seib õpetaja puudusel, kuna 15 kooliealist last kätvab Wene koolides.

Hiljuti organiseeriti noorte poolt näitering, kes veebruaris korraldas piduõhtu tahe näitemänguga. Pidu oli kaunis rahuldav.

E. R. K a n g s.

Rohkem osavõttu haridustööst.

(Gorbowa asundus, Wiitebki kub.).

8. veebr. pani meie hariduselts „Ede“ pidu toime rahvamaja hääts.

Kuid rahwa osavõtt oli koguni väike. Gorbowlased, wõtte haridustööst rohkem osa, seist nüüd ei saa enam elada nii nagu tsaari ajal. Siis tehti haridustööst igat viisi tahtust. Nüüd aga kui tööraha walitus awas hariduse töö alal kõik uksed ja kaaja aitab, wõtte ka teie ise rohkem osa.

Meie haridusmaja on lagunemas ja nõuab remonti. Seadke ta korda, et tulewikus oleks meil tore hariduse keskkoh.

R ü r i.

Töö edeneb.

(Mägede Eesti asundus, Luuga fr., Leningradi kub.).

Uhistondlik tegewus meie asunduses hakkab suuremat hoogu võtma.

Pidusid peetakse õige tihti. Töötav noorte ühingu fool. Jaanuaris oli siin ka kino, mis oli suureks „wõistluseks“ wõistlusele — kõrwal talus peatawale palwerunnile läks ainult paar inimest.

Almub seinaleht „Mägede Raja“. 22. jaanuaril peeti Lenini ja 9. jaan. sünnimälestusõhtut, millele järgnes noorte ühingu liikmete koosolek.

Praegu on hoolas ettevalmistus kulla ja walla nõutogude ümberwalimisteks. Selleks ajaks pannakse ka pidu toime.

K o m m o o r j o o l a n e.

„Wäike“ veebruaris.

(Gorbowa asundus, Wiitebki kub.).

Meie hariduselts lastis 8. veebr. esimesele seinalehe „Gorbowa Sme“ nr. 1 välja. Kõik, isearanis noored, lugesid teda huvitusega.

Seinaleht on mõndagi päewawalgele toonud, mis jeni waka all hoiti. Ta laiendab tubliste noorte ringi.

Loodame, et see nummer wiimane ei ole.

R ü r i.

3ffa edasi.

(Almää asundus, Stawropoli kub.).

Alles hiljuti oli siin raiooni esitaja, kelle eestwõttel kõik noorteringi liikmed ühiskult läbi arutati. Nõutoguwastast elementi ringi liikmete hulga ei leitud. Ühiskult pahu nähtusid on mõne ühiku juures ette tulnud, kuid ka need ühikud töötasid mitte enam pahefid korralda. Wõrati saab meie noorte ringi raiooni poolt kinnitatud ja siis wõivad nad enam aktiivsemalt tööle hakata. Pääd edu, Almää noored!

A. B.

Leningradi teated.

Sm. Rafowski — Leningradis.

Puhkepäeval, 22. veebruaril jõuab Leningradi S. R. W. Liidu täideõigust esitaja Inglismaalt sm. Rafowski. Sm. Rafowski teeb oma sõidu päeval kell 8 õhtul juures riigi „Jilarmoonia“ jaalis awaliku aruande Leningradi proletarsete üliõpilaste kasuks ainel: Rahwuswaheline seisuford, S. R. W. Liit ja Inglismaa.

Uue leiawabritu ehitamisel.

Uut leiawabritut on lõpulikult otsustatud ehitama hakata, kowadel. Leningradi Uhistarwitajate Liit andis leiawabritu ehitamiseks 350 tuhat rubla.

Tramwailiikumine kella 6 homm.

Wiimajel Leningradi nõutogu täiskogu istangul tõsteti üles küsimus, et tööliste raioonides on tarwilik algada tramwailiikumist enne kella 7 hommikul.

Esimesest märtsist algades hakkawad ramwaid nr. 5, 11, 13, 16, 18, 19, 21

ja 29 liikuma kella 6,20 minutit kuni 6,30 minutit hommikul. Teised tramwaid algawad liikumist kell 6,45 min. Liikumine lõpeb harilikul ajal.

Tramwailiikumise tihendamine.

Esimeseks märtsiks lastakse wälja põhitu remondist 25 tramwaidagunit. Selle tõttu tiheneb tramwailiikumine rida liikidel.

Gutujewi silla ümberehitamine.

Täna algab põhjalik sadamasse wiima Gutujewi silla ümberehitamine. Liikumine üle Gutujewi silla katkestatakse alutijelt ja sünnib üle Zetateringofski silla, mida mõõda liigub tramwai nr. 17.

Uulitsate ümbernimetused.

Linna muuseumi komisjon lõpetas oma töö uulitsate ümbernimetamise asjus. Leningradi uulitsate uued nimetused kinnitatakse lõpulikult ära raiooni täideõigatwa komiteede istangul.

Telefon Leningrad—Kiiew.

Eila awati regulaarne telefoni ühendus Leningradi ja Kiiewi wahel. Kõnede kulamine on häa.

Läbirääkimisi wõib Kiiewiga pidada kella 2 1/2 kuni kella 4 päewal. Kolmeminutiline harilik kõne maksab 7 rubla 14 kop.

Töowiljakus ja töötasu Leningradi ettevõtetes.

Eialgjed Põhja-Lääne tööstuse büroo andmed näitawad esimese mõõdunud majanduse weerandaastal edaspidist töowiljakuse kaswu Leningradi tööstuses, mis wäljendub ühe töölihe töö tulusus ja üldises walmisjaaduste kaswus.

Keskmine walmisjaaduste wäljalask ühe töölihe pääle päewas tegi esimesel weerandil wälja 9 rubla 96 kop. Wõrreldes mõõdunud aasta esimese weerandi töowiljakusega on see kaswanud 25 prots. wõrra. Mõõdunud aasta wiimajel weerandil tõuseb see 6 prots. wõrra. Sarnased on Leningradi tööstuse keskmised andmed. Ühikutes ettevõtetes ja trustides kaswas töowiljakus veel enam: „Krasnõi Treugolnik“ tööstab oma walmistuse kaswu ühe töölihe päält päewas 50 protjenti, wõrreldes minewaaasta esimese weerandiga ning nõrga woolu ja raswa trustid töötawad ühegi 100 protj. wõrra.

Kaswanud on niijama ühe kirjazolewa töölihe kuu keskmine töowiljakus. Minewaaasta esimesel weerandil jaanuaril 214 rubla 36 kop. Kui wõtta minewaaasta esimese weerandi keskmine kuu töowiljakus 100 protj., et siis neljandal aasta weerandil teeb see wälja 102 protjenti ning kirjazolewa aasta weerandil — 117 protjenti. Wäljalaste kasw on iseloomustaw veel jelleaga, et kui kõrwale seame sellele kuu keskmine kaswu kirjazolewa tööliste arwuga. Nõnda siis, kui wõtta kuu keskmine kirjazolewa tööliste arwu esimesel mõõdunud weerandaastal 100 protj. eest, siis saame neljandal weerandil 124 protj., ja kirjazolewa aasta esimesel weerandil 134 protj. Töowiljakuse kaswu juures 2 protj. wõrra kaswas, minewaaasta tööliste arw 24 protj. wõrra, tal ajal kui kirjazolewa aasta esimesel weerandil töowiljakuse suurendamise juures 15 protj. wõrra, tõusis kirjazolewa tööliste arw 10 protjenti.

Ühes töowiljakuse tõusuga kaswab niijama töötaja. Kui wõtame keskmine töölihe kuu töowiljakus ühe töölihe kohta päewas kogu Leningradi tööstuses mõõdunud aasta esimesel weerandil 100. siis neljandal weerandil teeb see wälja 122 protj. ja esimesel weerandil kirjazolewal aastal 130 protj. Nõnda siis, otustades eialgsete andmete waral wõime öelda, et minewaaastane töowiljakus kaswas enam kui ühe töölihe keskmine kuu töowiljakus, samal ajal kui kirjazolewa aasta esimesel weerandil ehk küll töowiljakus tõuseb, kuid mitte nii kiire korras. Need esimese weerandaasta tagajärjed saawad tulewad kirjutada tehniliste paranduste arwele.

Teadus ja tehnika.

Looduse kaitseks.

Soow alalhoida tulewase põlwe jaoks eialgse looduse wäiksemad koihi tema looma ja taimeriigi algupäralsustega, tema haruldajelt iluist määsunnitustega, juba ammu kutsuwad esile inimeses tungi luua selleks erilisi koihi — rahwa parke. Need pargid loetakse täiesti rahwa omanduseks ja leiawad seaduste kaitse all.

Sarnased pargid on iselugused, looduslikud hoiakud, looduse ja mineraalid

aiad, mis tihti pääle wõtawad oma alla maapinna, mis on suurune mõnele riigile. On täiesti arusaadaw, nende muuseumide parkide loodus kõneleb rohkem inimesele, kui linna muuseumide tihedad riulid.

Esimese park — muuseumi organiseeriti 1832 a. Arkanjasi osariigis (Põhja-Ameerikas). Kässolewal ajal on jarnaseid parke Ameerikas 23. Nende alla kuulub 28 tuhat ruutkilomeetrit maad. Üks suurematest neist on Zeulostoni park, kui üks wulkaanilise looduse algupäralsuse nurg, haruldaste geoloogiliste keewaweehallitatega ja teiste mägestite ilma imedega. Park hoiab veel oma kenasti alalhoidud, kinnunenud metsa poolest, mis kuulub eelajaloolisje ajajärku ja tõuseb kuni 70 jala kõrgusele.

Wiimajel ajal, kiirelt wäljaurewate hiihõhargade alalhoidumiseks, fundis Kanaada walitsus 1922 a. wäljatuulutama rahwuslikeks pargiks Newoloni jõe basseinid Athalasti ja suure Newolungi järwe ümbruses, kus liiguwad ringi wiimajel karjad hiihõhargi 1 1/2—2 tuhandeliste karjadena.

Aafrikas on sarnane koht — Ingliise Kongs. Selle pind on 25.000 kilomeetrit suur. Selles pargis on alalhoidunud veel rida kadunud ehk kadumisele lähedal olewaid Aafrika loomi, nii kui: jaanalinde, kaalirjatuud, jehrafid, häänefid, metsahärgafid, lõwifid ja teisi loomi.

Sarnased kohad asuwad veel Austraalias, Uuel Meremaal ja Malai jaarestites. Euroopas, kui enam kultuurilisel maal, on wähe jarnaseid koihi. Ka on siin tahtusteks rahwatihedus.

S. R. W. Liidus tõusis looduse kaitse mis mõte üles 1892 a. Enne rewolutsiooni silaldas enesest erilist tähtsust Beloweshi põline laan oma wäljaurewate suubrihargadega, endise Grodno kubermangu piirides Jalz-Jaini pargis. Kässolewal ajal on Beloweshi laan, seft ajast mil üle läks Poolamaa alla, täiesti rüüstatud ja järele jäänud suubriid häwitatud. Kultuurijed paanid ei leidnud midagi muud paremat, kui maharaiuda põlised hüglased, mille jarnaseid pole kogu Euroopas.

Düna-Wenemaa leppides, Tauria kubermangus, asub kuulus loomaed — Athanija-Rowa. Siin asuwad kuulsa reisija Prihewalski poolt Aafriast toodud jehrade, antiloope, kaamelite, hiihõhargade, metskohuste karjad. Lõundest on fäl — jaanalinnud, naudod, flamingod jne. Rodusjõia ajal aga jattusid nad korda kolm sõjalisse keerdu ja 3/4 pargi jelanikke löödi jurnuks.

Teaduse pääasakonna muuseumi juures asub looduslikude mälestusmärkide kaitsekomitee. Komiteesje kuuluvad tuntud kunstide akadeemia töölised, teadusmehed ja looduse kaitsest huvitatud walituse asutused: põllutöö ja rahwahariduse komisjariaadid, poliit-hariduse walitus, mäeasjanduse osakond, kõrgem rahwamajanduse nõukogu j. t.

Hariduskomissjariaadi kaasabil korraldab komitee nendesje. huvitawate koihi desje opereise.

Minuüffi seadusandliste abinõudega meie looduse kaitset kätte ei saa. Siin on waja iga töölihe ja talupoja aktiivset kaastegevust. Minult siis kui töölihe ja talupojad aru saawad looduslikude mälestusmärkide tähtsusest, wõime saawutada suuremaid tagajärgi.

Kirjawastused.

Kommoorjoolane, Mägede-Munduses. Teie esimest jönumit meie kätte ei saanud. Kirjutage.

Müri, Gorbowski. Teatage oma täielik nimi ja adrejs. Kirjutage.

Teadaanne Haridusmaja teatri häälepaneku kirjutasetele.

Puhkepäeval, 22. veebr. on häälepaneku kirjutas erafordist kella 4—6 pääle lõunat, milliseks ajaks kirjusest osawõtjaid palutakse harjutusele ilmuda.

Wast. instruktorg-organisator.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

L a u p ä e w a l, 21. veebr.

kell 8 „Arimehed.“

„8 „Tund toimetuses“

P u h k e p ä e w a l, 22. veebr.

kella 1/2—1/2 Kõnitsika kirjutas.

„4—6 Häälepaneku kirjutas.

Wast. instruktorg-organisator.

Gilane börse:

Reffassa kohustused	märtsiks 100%	tijerw.
"	apriilliks 99%	"
Raefterlingid	9 rbl.	26 kop.
Dollarid	51	94 1/2
Ruutid	10	87 1/2
Brantusefrangid	4	85
Soome margad	—	90
Talupoegade laen	2	93
L. wõidulaen	—	—

Wastutaw toimetaja: A. Trenseldt.

Wäljandaja: Eesti Kirjastuse Ühisus

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti tööliste Haridusmaja.

Puhkepäeval 22. veebr. s. a.

Ekstursioon

Puunajel jöjawäe muuseumi. Kogumine Harmajas kl. 12 päw. Osawõtt 10 kop. Registreerige warakult!

Haridusmajas

Esmapäeval, 23. veebr. s. a.

Pidu=õhtu

Kirjastamatusje liitwedeerimise dekreebi wäljaandmise 5. aastapäewa puhul.

Esinewad kirjastamatusje liitwedeerimise kooli õpilased. Algas kell 8 õhtul.

Sisjeminek kõigile maksuta.

S u h a t u s.

Kolmapäeval, 25. veebr s. a. kell 7 õhtul

„Edasi“ toim. ruumides

„Edasi“ kaastööliste ja kirjasaatjate nõupidamine.

P ä e w a k r d:

1. „Edasi“ toimetuse aruanne.
2. Töölis-kirjasaatjate ülesanded
3. Töölis-kirjasaatjate organiseerimise küsimus.
4. Jookswad asjad.

Osawõtma palutakse kõiki „Edasi“ kaastöölihi ja kirjasaatjaid, kui ka kõiki seltsimehi, kes tulewikus ajalehele kaastööd tahawad teha.

Mitte hiljaks jääda.

Grihaigemaja, ksemise, naiste-sünnitamis-

turgu, korma, nina- ja tugubaitgufed.

Sifilis (606—914), tripper. Põiehaigused, trapper.

Wastuõtte tunnid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Suuli (end. Sadomaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Dr. Grünberg

Wostanije (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobr

prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastuõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Praegusaja arstimisabinõud.

Sifilis (914 ja t.) ja tripper (terawaf. ja krooniline). Snguorgaanide igakülgne arstimine.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski, naiste-sünnitamis-, lõike-, hamba-, turgu, korma, nina- ja tugubaitgufed.

Sifilis (606—914), tripper. Põiehaigused, trapper.

Wastuõtte tunnid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Suuli (end. Sadomaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Wil. welsker-ammaemand

S. R. W. Liitun - Kõlpatowa unendas wastuõtmist: nõuanded ja abi rahwuslikele, sünnitajatele, naisterahwadele. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Troitskaja 11, krt. 7. Sisjetait pa-raadustest.

Uuendage aeglasti „Edasi“ tellimist!

Suurendage „Edasi“ tellimist arvu!